

Handläggare
Helena Storm
Telefon: 08-50821023

Till
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2024-03-21

Stockholms stads program för idrott, motion och friluftsliv 2024-2028

Yttrande till kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Stockholms stads program för idrott, motion och friluftsliv ska bidra till att stockholmare i alla åldrar kan leva ett friskare liv med ökad jämställdhet och minskad ojämlikhet i hälsa. Särskilt fokus ska läggas på ungdomar 13-20 år, särskilt flickor och ungdomar med låg socioekonomisk status samt personer med funktionsnedsättning. För att nå målgrupperna har tre prioriterade fokusområden fastställts; en aktiv skola, organiserad motion och idrott för alla samt anläggningar och ytor som främjar rörelse. Förvaltningen är positivt inställd till att stadens arbete med idrott, motion och friluftsliv utvecklas och stärks genom ett gemensamt styrande program för stadens verksamhet. Redan idag arbetar förvaltningens verksamheter med att möjliggöra för stockholmare att utöva fysiskt aktivitet.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har uppdragit åt idrottsnämnden att revidera stadens idrottspoliska program med ett *program för idrott, motion och friluftsliv som ska gälla för 2024-2028*. Programmet för idrott, motion och friluftsliv är ett stadsövergripande program som ska gälla för stadens samtliga nämnder och bolag.

Ärendet

Det övergripande målet med programmet för idrott, motion och friluftsliv är att öka medborgarnas fysiska aktivitet, förbättra folkhälsan och minska ojämlikheter inom staden. För att utjämna skillnader utifrån ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv ska staden prioritera grupper som motionerar i mindre utsträckning än genomsnittet.

Målgrupper och fokusområden i programmet

I programmet är *två målgrupper* särskilt prioriterade:

- Ungdomar 13-20 år, särskilt flickor samt ungdomar med låg socioekonomisk status.
- Personer med funktionsnedsättning från 7 år.

I programmet har man identifierat tre särskilt viktiga *fokusområden* för att nå de prioriterade målgrupperna:

- En aktiv skola.
- Organiserad motion och idrott för alla
- Anläggningar och ytor som främjar rörelse

En aktiv skola

Skolan är en av de viktigaste arenorna för att stimulera fler barn och ungdomar till fysisk aktivitet, där bland annat skolgårdar har en stor betydelse. Staden ska ta initiativ till att utveckla fler organiserade idrotts- och motionsaktiviteter i direkt anslutning till skoldagens start eller slut.

Organiserad motion och idrott för alla

Att idrotta i förening är det vanligaste sättet som barn och ungdomar att motionerar på. Organiserade fritidsaktiviteter är en viktig skyddsfaktor för goda uppväxtvillkor. Staden ska särskilt anpassa utbudet och anläggningar för personer med funktionsnedsättning.

Anläggningar och ytor som främjar rörelse

Tillgång till anläggningar och ytor för fysisk aktivitet fyller en central roll för att få fler att röra på sig mer. En stor del av fysisk aktivitet utövas även på mark som inte primärt är avsedd för idrott, som exempelvis park- och cykelvägar, skogsområden, vatten samt parker och öppna grönytor. Det är viktigt att även dessa områden är väl underhållna, tillgängliga och trygga.

Idrottsstaden Stockholm

Även om programmet har två tydliga målgrupper ska stadens verksamheter även aktivitet arbeta för alla stockholmare ska vilja och kunna vara fysiskt aktiva. Programmet innehåller utöver de tre nämnda fokusområden fem ytterligare inriktningar för att Stockholm ska vara en attraktiv idrottsstad: Aktiv hela livet, Friluftslivet, Föreningslivet stärker folkhälsan, Hälsosam elitidrott och Hållbara evenemang som inspirerar.

Programmet för *idrott, motion och friluftsliv* avslutas med ett antal aktiviteter som stadens förvaltningar och bolag ansvarar för. Nedan presenteras de sex rubriker som stadsdelsförvaltningen helt eller delvis ansvarar för:

Aktiv hela livet

- Bedriva ett aktivt hälsofrämjande arbete för stadens anställda.
- Ansvar för att personer boende i LSS-bostad erbjuds möjlighet till regelbunden fysisk aktivitet.
- Stimulera barn i förskoleåldern till fysisk aktivitet med fokus på lek och rörelseglädje.
- Främja fysisk aktivitet bland äldre stockholmare.
- Identifiera och undanröja eventuella hinder som finns för att personer med funktionsnedsättning ska kunna delta i idrotts-, motions- och friluftaktiviteter.

Friluftslivet

- Ansvara för att en del av eller alla maskiner är tillgänglighetsanpassade vid nyetablering av utegym.
- Underlätta för föreningsverksamhet i vattennära lägen.
- Inspirera och möjliggöra utövande av friluftsliv för besökare och boende vid fritidsgårdar, korttidsboenden och LSS-bostäder.
- Ansvar för att stadens strandbad har god hållbarhet, tillgänglighet och är attraktiva och inbjudande för vattennära rekreation.
- I egen regi eller i samarbete med andra anordna aktiviteter vid strandbaden under somrarna.
- Utveckla stadens motionsspår.

Föreningslivet stärker folkhälsan.

- Regelbundet utvärdera och i dialog med föreningslivet utveckla föreningsstödet för att anpassa det till samhällets och idrottens utveckling och på så vis bibehålla ett modernt och effektivt stöd som bidrar till måluppfyllelse.
- Aktivt arbeta för att underlätta administrationen för föreningar.
- Stötta sociala initiativ från föreningslivet som bidrar till stadens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete.

Hållbara evenemang som inspirerar.

- Stötta och underlätta för föreningar som anordnar större tävlingar, cuper och turneringar.

En aktiv skola

- Utveckla utbudet av idrotts- och motionsaktiviteter för högstadie- och gymnasieelever, inklusive elever i anpassade grund- och gymnasieskolor, i anslutning till skoldagens start eller slut.

Organiserad motion och idrott för alla

- Samverka med berörda nämnder och civilsamhället för att främja fysisk aktivitet hos särskilt sårbara grupper som finns inom nämndens ansvarsområden.
- Verka för mer organiserad verksamhet på spontanidrottsytor riktat till specifika målgrupper, särskilt flickor.
- Ansvar för att fritidsgårdar och parklekar regelbundet arrangerar kostnadsfria aktiviteter som främjar rörelse för barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning.

Anläggningar och ytor som främjar rörelse

- Genomföra jämställdhetsanalys vid varje investering i idrottsanläggningar, såväl ny- som reinvestering, som görs

inom respektive nämnds ansvarsområde samt tydliggöra vilka som ska nås med investeringen.

- Verka för att utbudet av ytor för fysisk aktivitet motsvarar efterfrågan i så stor utsträckning som möjligt. Särskild hänsyn ska tas till de idag fysiskt inaktivas önskemål.
- Verka för att staden kan erbjuda en mångfald i anläggningar och ytor för spontanidrott.

Samarbete, uppföljning och ansvar

Samverkan, såväl internt mellan stadens nämnder och bolag som externt mellan staden och civilsamhället, är avgörande för uppnå målen i programmet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för samhälle och service i samarbete med samtliga avdelningar vid förvaltningen som är berörda av programmet. De fackliga organisationerna informerades på förvaltningsgruppen den 12 mars 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stockholm är en storstad för idrott, motion och friluftsliv med nära tillgång till natur och tillgängliga anläggningar för idrott och motion. Alla stockholmare, oavsett ålder, kön eller funktionsnedsättning ska ha möjlighet till fysisk aktivitet, året om.

Förvaltningen är positiv till att staden har tagit fram ett program för idrott, motion och friluftsliv. Programmet är visionärt och beskriver stadens långsiktiga mål. Vidare delar förvaltningen uppfattningen att programmets två prioriterade målgrupper är särskilt viktiga att nå för att öka jämställdheten och minska ojämlikheten.

Förvaltningens arbete med idrott, motion och friluftsliv

Förvaltningen bedriver redan idag ett aktivt arbete för att utjämna skillnader utifrån ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv med utgångspunkt i ovanstående aktiviteter.

Parklekar och ungdomsgårdar

I stadsdelsområdet finns tre parklekar och tre mötesplatser för unga samt en mötesplats med riktad verksamhet mot ungdomar med funktionsvariation. Förvaltningens ungdomsverksamhet är platsobunden och utgår från ungdomarnas önskemål och behov. Verksamheten har fokus på unga flickor, nyanlända och hbtqi+-personer samt ungdomar med funktionsnedsättning. Förvaltningen erbjuder barn och unga möjlighet att utöva spontanidrott och annan fysisk aktivitet som en del av det ordinarie arbetet, såväl under terminer som under skolloven. Enheten ung fritid har löpande samarbete med närliggande idrottsanläggningar och skolor där spontanidrott erbjuds. Parklekarna har 2 400 besöker under ett år och erbjuder också aktiviteter med liv och rörelse.

Äldreomsorgen

Inom förvaltningens särskilda boende för äldre erbjuder man regelbundet fysiska aktiviteter för de boende samt utomhusaktiviteter som promenadgrupper och utflykter till varierande platser. Äldreomsorgens mötesplatser och aktivitetscentren erbjuder också aktiviteter med fysisk rörelse. Populärt är utegymen och simhallen i Västertorp, som verksamheten samarbetar med.

Stadsdelsförvaltningen arbetar utifrån stadens handlingsprogram för en "Äldrevänlig stad", om att Stockholms stad ska vara tillgängligt för alla samt att äldre ska ha en tillvaro som präglas av trygghet, värdighet och självbestämmande. En viktig fråga är att utveckla förutsättningarna för äldre att delta i olika aktiviteter samt samarbetet med föreningar och civilsamhället.

Funktionshinderområdet

Förvaltningens LSS-boende har regelbundet fysiska aktiviteter för boende. Boende i förvaltningens grupp- och servicebostäder får stöd i att ha en rik fritid och att kunna delta i hälsofrämjande aktiviteter utifrån sina intressen.

Förskolan

Inom förskolan utgör såväl inomhusmiljön som förskolegården en viktig del för att skapa förutsättningar för barns utveckling av motorik och fysiska lärande. Fysisk rörelse och hållbar utveckling är särskilt prioriterade områden. Målet är att främja hälsosamma vanor och rörelseglädje hos barn.

Bidrag till föreningar

I stadsdelsområdet erhåller drygt 20 föreningar verksamhetsbidrag för år 2024, varav några av föreningar erbjuder fysiska aktiviteter. Samarbete sker med civilsamhället för att kunna erbjuda en bred och flexibel verksamhet vad gäller idrott, kultur och bildning. Det pågår en central samordning kring ansökan om föreningsbidrag för att underlätta för såväl stadsövergripande som lokala föreningar.

Utomhusmiljö i parker och grönområden

Större delen av förvaltningens skötselkostnader och investeringar i stadsmiljön avser upprustningar av ytor och anläggningar som uppmuntrar till fysisk aktivitet som lekplatser, parker, badplatser och motionsspår. I upprustningar tas hänsyn för att tillgänglighetsanpassa ytorna så att de får en universiell utformning, med andra är funktionella för så många som möjligt oavsett funktionsvariation.

Förvaltningen ställer sig frågande till behovet av att göra en jämställdhetsanalys vid varje investering i idrottsanläggningar som görs. Förvaltningen strävar efter att ha olika former av idrottsanläggningar och få en bra spridning på funktion och modell för att bemöta alla invånares behov och möjligheter.

Inom stadsdelsområdet finns bland annat 91 lekplatser, 23 öppna bollplaner, 16 utegym, 10 skejtbanor/parkour, sju plaskdammar, sex officiella badplatser och ett motionsspår som förvaltningen ansvarar för. Spontanidrott förekommer även på mark som primärt inte är avsedd för idrott, som exempelvis parkvägar, skogsområden, parker, naturmark och gräsmattor. Likaså är belysning viktig eftersom det möjliggör aktivitet under den mörka årstiden.

Förvaltningen genomför inom platssamverkan insatser för att öka tryggheten i utemiljö och därmed öka möjligheten till fysisk aktivitet på dessa platser. Vid remisser om att använda parkmark till exempel motionslopp är förvaltningen positivt inställd till dessa ansökningar.

Förvaltningen anser att Stockholm stads program för idrott, motion och friluftsliv är strategiskt viktigt dokument för att Stockholmare i alla åldrar ska kunna vara fysiskt aktiv efter egen förmåga och egna intressen. Vidare instämmer förvaltningen med de uttalade målgrupperna i programmet. Förvaltningen vill även betona att det är av stor vikt att skapa bättre möjligheter för barn och ungdomar med mindre gynnsamma socioekonomiska förutsättningar, eftersom studier visar att dessa rör på sig mindre än de med mer gynnsamma socioekonomiska förutsättningar samt inte har tillgång till föreningslivet på likartat sätt. Barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning är mindre aktiva än personer utan funktionsnedsättning. För att staden ska arbeta för en god och jämlik hälsa är det viktigt att möjliggöra för människor att göra hälsosamma val i sin vardag.

Lee Orberon
stadsdelsdirektör
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Linda Palo
avdelningschef
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Bilagor

Förslag till Stockholms stads program för idrott, motion och friluftsliv 2024-2028

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lee Orberson, stadsdelsdirektör	2024-03-04
Linda Palo, avdelningschef	2024-03-04